

พระราชชาตรัสถามว่า "พระผู้เป็นเจ้าของท่าน แม้พระพุทธรูปนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ทรงภา
สิตไว้แล้วว่า 'ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ธรรมและวินัยที่พระตถาคตให้รู้แจ้งทั่วไปแล้ว ถ้าบุคคลเปิดแล้ว คือ
บอกกล่าวเล่าเรียนอยู่แล้ว ก็จะไม่โจนรุ่งเรือง ถ้าปิดบังไว้ มิได้บอกกล่าวมิได้แสดง ก็จะไม่
รุ่งเรือง' ดังนี้. ครั้นมาภายหลังอีกเล่า ปาฏิโมกขุเทศ พระวินัยปิฎกสิ้นเชิงด้วย พระผู้มีพระภาคเจ้า
ทรงปิดกับังไว้แล้ว. ถ้าว่าพึงได้ความประกอบหรือความสมควร หรือสมัยในศาสนาของพระพุทธรูปเจ้าผู้
ชนะแล้ว พระวินัยบัญญัติอันบุคคลเปิดเผยแล้ว พึงดงาม, ความศึกษา ความสำรวม ความนิยม
สืลคุณ และอาจารย์ปฏิบัติ อรรณพ ธรรมรส วิมุตติรส มีในวินัยนั้นสิ้นเชิงเพราะเหตุไร เพราะเหตุ
นั้น วินัยบัญญัติอันบุคคลเปิดเผยแล้ว พึงดงาม. ถ้าว่าพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสแล้วว่า 'ดูก่อนภิกษุ
ทั้งหลาย ธรรมและวินัยที่พระตถาคตให้รู้แจ้งทั่วไปแล้ว บุคคลเปิดเผยแล้ว ย่อมไม่โจนรุ่งเรือง
รุ่งเรือง' ถ้าบุคคลไม่เปิดเผยแล้ว ก็จะไม่ลึบกำบังอยู่ไม่โจนรุ่งเรือง' ดังนี้, ถ้าอย่างนั้น คำที่ว่า 'ปาฏิ
โมกขุเทศและวินัยปิฎกทั้งสิ้น พระองค์ทรงปกปิดกับังไว้' ดังนี้ นั้นผิด. ถ้าปาฏิโมกขุเทศและวินัย
ปิฎกสิ้นเชิง พระองค์ปิดกับังไว้แล้ว, ถ้าอย่างนั้น คำที่ว่า "ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ธรรมและวินัยที่พระ
ตถาคตให้รู้แจ้งทั่วไปแล้ว อันบุคคลเปิดเผยแล้ว ย่อมไม่โจนรุ่งเรือง" ดังนี้ แม้นั้นก็ผิด. ปัญหา
เรื่องนี้มาถึงพระผู้เป็นเจ้าของแล้ว พระผู้เป็นเจ้าของจึงขยายออกให้แจ้งชัดเถิด."

พระเถระเจ้าทูลว่า "ขอถวายพระพร แม้พระพุทธรูปนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ทรงภาสิตแล้วว่า
'ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ธรรมและวินัยที่พระตถาคตให้รู้แจ้งทั่วไปแล้ว ถ้าบุคคลเปิดเผยแล้ว ย่อมไม่โจน
ถ้าบุคคลปกปิดกับังไว้ ย่อมไม่โจน.' และภายหลังพระองค์ทรงปิดกับัง พระปาฏิโมกขุเทศและ
วินัยปิฎกทั้งสิ้นไว้. ก็แหละ ความปิดกับังนั้น มิได้ทั่วไปแก่ชนทั้งหลายทั้งปวง พระองค์ทรงกระทำ
เป็นเขตแดนปิดไว้แล้ว."

ขอถวายพระพร ปาฏิโมกขุเทศ พระผู้มีพระภาคเจ้ากระทำให้เป็นเขตแดนปิดไว้แล้ว ด้วยเหตุ
สามประการ คือ: ทรงปิดไว้แล้วด้วยอำนาจแห่งศีลของพระตถาคตทั้งหลายที่มีแล้วในกาลก่อน, ทรง
ปิดไว้แล้ว เพราะความที่ธรรมเป็นของหนัก, ทรงปิดไว้แล้ว เพราะความที่ภูมิของภิกษุเป็นของหนัก.
พระปาฏิโมกขุเทศ พระผู้มีพระภาคเจ้ากระทำให้เป็นเขตแดนปิดไว้แล้ว ด้วยอำนาจแห่งศีลของพระ
ตถาคตทั้งหลายที่มีแล้วในกาลก่อนอย่างไร? ปาฏิโมกขุเทศในท่ามกลางของภิกษุ ปิดกับัง
นอกนั้นนี้อันใด การปิดกับังพระปาฏิโมกขุเทศนั้น เป็นวงศ์ของพระตถาคตทั้งหลายที่มีแล้ว ในกาล
ก่อนทั้งปวง. เปรียบเหมือนขัตติยมายาของกษัตริย์ทั้งหลาย กษัตริย์จะแสดงได้ก็แต่ในกษัตริย์
ทั้งหลาย อย่างเดียว, กิริยานี้เป็นประเพณีของโลก ของกษัตริย์ทั้งหลาย ปิดแล้วกับังทั้งหลายอัน
เหลืออยู่นั้น

ฉันใด; ปาฏิโมกข์เทศศรแสดงได้ในท่ามกลางแห่งภิกษุ ปิดไว้แก่ชนทั้งหลายอันเหลืออนอกนั้น ฉันใด
นี่ เป็นวงศ์ของพระตถาคตทั้งหลายที่มีแล้วในกาลก่อนทั้งปวง ฉะนั้นนั่นเทียว.

อีกนัยหนึ่ง หมู่ชนทั้งหลายย่อมเป็นไปในแผ่นดิน, หมู่ชนทั้งหลาย ย่อมเป็นไปในแผ่นดิน
อย่างไรนี้ คือ คนปล้ำทั้งหลาย ช่างทอง ช่างทำกระสวย คนกล่าวถ้อยคำเป็นธรรม และชนทั้งหลายที่รู้
วิทยาต่าง ๆ ก็กำบังวิชาสอนวิทยาของตนไว้ตามพวกตามเหล่า แสดงได้แต่พวกเดียวกัน ปิดไว้แก่ชน
ทั้งหลายเหลืออนอกนั้น ฉันใด; ปาฏิโมกข์เทศศรแสดงในท่ามกลางภิกษุ พระองค์ปิดไว้แก่ชน
ทั้งหลายอันเหลืออนอกนั้น ฉะนั้น, นี่เป็นวงศ์ของพระตถาคตทั้งหลายที่มีแล้วในกาลก่อน. ปาฏิโมกข์เทศ
พระองค์กระทำแดนปิดไว้ด้วยอำนาจความเป็นวงศ์ของพระตถาคตทั้งหลายที่มีแล้วในกาลก่อนอย่าง
นี้. ปาฏิโมกข์เทศพระองค์ทรงกระทำให้เป็นแดนปิดไว้ เพราะความที่ธรรมเป็นของหนักอย่างไร?
ธรรมเป็นของหนักดังภาระ บุคคลผู้กระทำกิจที่พึงกระทำในพระปาฏิโมกข์เทศนั้น ให้บริบูรณ์ ย่อม
กระทำพระอรหัตตผลวิมุตติให้บริบูรณ์ ย่อมบรรลอรหัตตผลวิมุตตินั้น ด้วยความเป็นผู้กระทำกิจที่
พึงกระทำ ในพระปาฏิโมกข์เทศนั้น ให้บริบูรณ์โดยลำดับ, จะได้บรรลอรหัตตผลวิมุตตินั้น ด้วยความ
เป็นผู้ไม่กระทำกิจในปาฏิโมกข์เทศนั้น ให้บริบูรณ์ก็หาไม่, พระปาฏิโมกข์เทศ พระองค์ปิดไว้ด้วย
พุทธประสงค์ว่า 'ธรรมเป็นแก่นสาร ธรรมประเสริฐนี้ จงอย่าเป็นของไปแล้วในมือของบุคคลทั้งหลาย ผู้
ไม่กระทำกิจในปาฏิโมกข์เทศนั้น ให้บริบูรณ์ อันบุคคลไม่กระทำกิจในปาฏิโมกข์เทศนั้น ให้บริบูรณ์
ทั้งหลาย อย่าได้ดูหมิ่นดูแคลนติเตียนเลย, อนึ่ง ธรรมเป็นสาระ ธรรมประเสริฐนี้ จงอย่าไปในคนชั่ว อัน
คนชั่วอย่าได้ดูหมิ่นดูแคลนติเตียนเลย?' พระปาฏิโมกข์เทศ พระองค์ทรงกระทำให้เป็นแดนปิดไว้แล้ว
เพราะความที่ธรรมเป็นของหนักอย่างนี้. พระปาฏิโมกข์เทศ พระองค์ทรงปิดไว้ด้วยทรงพระดำริว่า
'ธรรมดว่า จันท์แดงอันเป็นสาระประเสริฐบวร มีชาติเป็นอดิชาติ กระจายเรี่ยรายไปแล้ว อันบุคคล
ย่อมดูหมิ่นติเตียน ฉันใด, ธรรมเป็นสาระธรรมอันประเสริฐนี้ จงอย่าเป็นของไปแล้วในมือของบุคคล
ทั้งหลายผู้ไม่กระทำกิจในปาฏิโมกข์เทศให้บริบูรณ์โดยลำดับ อย่าได้เป็นของอันบุคคลดูหมิ่นดูแคลน
ติเตียนเลย, อนึ่ง ธรรมเป็นสาระธรรมอันประเสริฐนี้ จงอย่าเป็นของไปในทุรชน อันทุรชนอย่าได้ดูหมิ่นดู
แคลนนินทาติเตียนเลยฉันนั้น' ดังนี้. พระปาฏิโมกข์เทศ พระองค์ทรงกระทำให้เป็นแดนปิดไว้แล้ว
เพราะความที่ธรรมเป็นของหนักอย่างนี้. พระปาฏิโมกข์เทศพระองค์ทรงกระทำให้เป็นแดนปิดไว้แล้ว
เพราะความที่ภูมิของภิกษุเป็นของหนักอย่างไร? ความเป็นภิกษุอันใคร ๆ ชังไม่ได้ ไม่มีประมาณหา
ราคามีได้ อันใคร ๆ ไม่อาจเพื่อจะตีราคา เพื่อจะชั่ง เพื่อจะกำหนด, พระปาฏิโมกข์เทศ พระองค์ทรง
ปิดไว้ด้วยพระพุทธประสงค์ว่า 'บุคคลตั้งอยู่แล้วในความเป็นภิกษุ มีคุณอย่างนี้เป็นรูปนี้ จงอย่าเป็นผู้
เปรียบเสมอด้วยโลก' ดังนี้, พระปาฏิโมกข์เทศ ย่อมเทียบอยู่คือว่า ย่อมควรในระหว่างของภิกษุ
ทั้งหลายเท่านั้น เปรียบเหมือนผ้าหรือเครื่องลาด หรือช้าง ม้า รถ ทอง เงิน แก้วมณี แก้วมุกดา และนาง

แก้ว เป็นต้น ที่เป็นบวรประเสริฐในโลก ของทั้งปวงเหล่านั้นย่อมเข้าถึงพระมหากษัตริย์ คือ ย่อมควรแก่พระมหากษัตริย์ ฉันทิ; สิกขาและนิกายเป็นที่มาและปริยัติ และคุณ คือ ความสำรวมในอาจารย์และศีลสังวรทั้งหลายในโลกประมาณเท่าใด คุณทั้งปวงเหล่านั้น ย่อมเป็นของเข้าถึงภิกษุสงฆ์ ฉันทันั้นแท้. พระปาฏิโมกข์เทศพระองค์ทรงกระทำให้เป็นแดนปิดไว้แล้ว เพราะความที่ภูมิของภิกษุเป็นของหนักอย่างนี้."

จ. "ดีละ พระผู้เป็นเจ้านาคเสน ชั่ววิสัยนาปัญหาของพระผู้เป็นเจ้านั้น สมอย่างนั้น, ข้าพเจ้า ยอมรับรองอย่างนั้น."